

Landriskklasserna går från 0 till 7.
Ju lägre tal, desto bättre kreditvärdighet.

KONTAKT

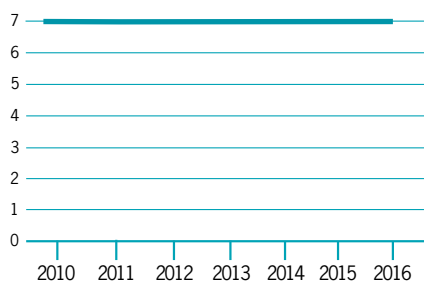
Landanalytiker: Martin Ingvarsson
Tel. +46 8 788 00 56
e-post: martin.ingvarsson@ekn.se

BASFAKTA

Folkmängd	9,5 miljoner (2016)*
BNP, nominellt	49 miljarder USD (2016)*
BNP/capita	5 100 USD (2016)*

*Estimat

LANDRISKKLASSHISTORIK

Källa: EKN

Bekymmersamt läge i Vitryssland

Vitryssland präglas av ett auktoritärt politiskt styre och en ekonomi med starka inslag av planekonomi. Svaga statsfinanser, skuldyngda statliga bolag, volatil valuta, hårdvalutabrist, bytesbalansunderskott, växande utlandsskuld samt ett stort beroende av Ryssland gör landets situation osäker.

Under 2017 har Vitryssland påbörjat en ekonomisk återhämtning efter flera år av kraftig recession. Visserligen beräknas BNP minska med 0,8 procent under året men år 2018 väntas en svag tillväxt på 0,6 procent. På grund av ett historiskt sett lågt pris på den för exporten viktiga oljan, omfattande statlig inblandning i ekonomin samt en krympande och åldrande befolkning väntas låg ekonomisk tillväxt även på längre sikt. Politiskt såväl som ekonomiskt står landet inför stora utmaningar.

EKN klassificerar Vitryssland i landriskklass 7 av 7. Normal riskprövning tillämpas vid bankrisker och rena statsrisker medan restriktiv riskprövning tillämpas vid företagsaffärer och övriga offentliga risker. EKNs betalningserfarenhet är god.

LANDETS STYRKOR OCH SVAGHETER

STYRKOR

- + Förhållandevis välfungerande regleringsmiljö för företag
- + Relativt bred industriell bas
- + Stora och bördiga jordbruksarealer

SVAGHETER

- Bytesbalansunderskott, växande utlandsskuld och volatil valuta samt mycket liten valutareserv
- Kraftigt beroende av Ryssland vad gäller lån, subventioner, direktinvesteringar och handel
- Strukturella problem hämmar den långsiktiga tillväxten

SVENSK EXPORT TILL VITRYSSLAND, MSEK

Vitryssland	MSEK
2016	345
2015	476
2014	631
2013	983
2012	998

Källa: SCB

EKN:S ENGAGEMANG

	MSEK
Garantier	24
Offerter	26

EKN:S POLICY

Vitryssland placeras i landriskklass 7 av 7 sedan 2009. Klassningen görs i samverkan med övriga OECD-länder. EKN tillämpar normal riskprövning vid bankrisker- och rena statsrisker. För övriga offentliga köpare krävs remburs, bank- eller statsgaranti. Vid företagsaffärer krävs att motparten har egen hårdvalutaintjäning eller att externt stöd kan påräknas. Sanktioner finns mot landet och en sanktionsprövning görs i samtliga affärer.

EKN:S ÅTAGANDE OCH ERFARENHET

Under det senaste decenniet har EKN gjort i genomsnitt tolv affärer per år i Vitryssland, framförallt inom maskin-, kraft- och transportindustrin. Hittills i år har två affärer garanterats till ett sammanlagt värde av 33 miljoner kronor. EKN:s betalningserfarenhet är god. För närvarande finns en utestående mindre fordran men inga utestående dröjsmål. Under det senaste decenniet har endast två skadeutbetalningar om vardera cirka en halv miljon kronor gjorts.

VAD KAN FÖRANLEDA EN ÄNDRING I LANDPOLICYN

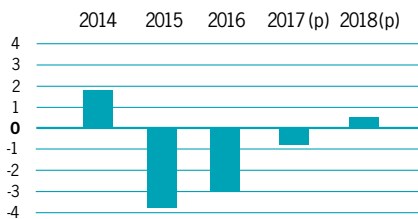
LÄTTNAD

- Förbättrad bytesbalans, mindre utlandsskuld och ökad valutareserv samt minskat beroende av Ryssland
- Omfattande privatiseringar av ineffektiva statliga bolag, vilket får fart på tillväxten

SKÄRPNING

- Skenande stats- och utlandsskuld
- Förnyad valutaoro kombinerad med kraftigt ökad andel nödlidande lån inom banksektorn

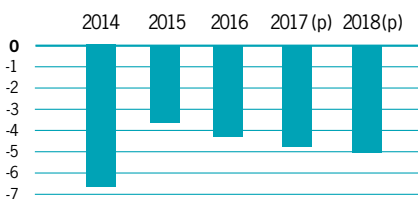
BNP- TILLVÄXT (FASTA PRISER, %)

En långsam ekonomisk återhämtning har påbörjats.

Källa: IMF WEO 2017

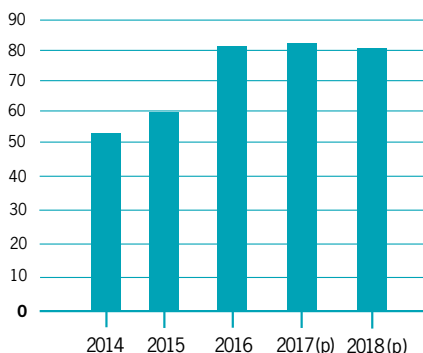
BYTESBALANS (% AV BNP)

Vitrysslands bytesbalansunderskott är betydande.

Källa: IMF WEO 2017

UTLANDSSKULD (% AV BNP)

Utlandsskulden har stigit kraftigt under de senaste åren.

Källa: IMF 2017

LANDANALYS

BAKGRUND

Vitryssland styrs sedan 1994 av President Aleksandr Lukasjenko. Presidenten är allmänt pro-rysk, men kritiserar regelbundet Ryssland i specifika frågor. Under Lukasjenkos ledning har landet underlåtit att genomgå omfattande marknadsreformer, till skillnad från de flesta av sina grannar. Staten dominerar ekonomin, tillväxten är volatil och beroendet av politiskt- och ekonomiskt stöd från Ryssland är betydande. Vitryssland drabbades av den ryska recessionen och det ryska rubelfallet under 2015, vilket gjorde att BNP föll med 3,9 procent. Samtidigt förlorade valutan cirka 50 procent av sitt värde mot dollarn under året. Särskilt stark var den negativa effekten på utrikeshandeln, reallönerna och sysselsättningen.

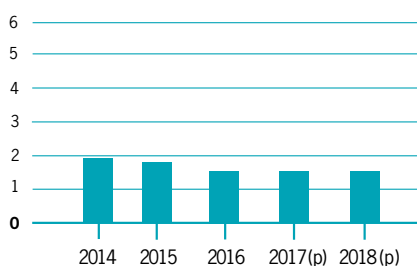
DEN SENASTE UTVECKLINGEN

Efter flera år av kraftig recession väntas en svag negativ tillväxt på cirka 0,8 procent under 2017. Inflationen visar en nedåtgående trend och har hittills under året sjunkit från tio till cirka sex procent. Valutan har stabiliserats och försvagas trendmässigt mot den amerikanska dollarn. Situation för företagen är dock fortsatt svår med tilltagande förluster och betalningsproblem.

Under det senaste året hamnade Vitryssland i konflikt med Gazprom gällande priset på den gas som landet importerar från Ryssland. Som svar satte Ryssland press på landets ekonomi genom att strypa den för Vitryssland viktiga leveransen av råolja. I april 2017 kom parterna dock återigen överens, vilket innebär att oljeleveranserna har upptagits.

Brist på hårdvaluta utgör fortsatt ett stort problem i landet och förvärrades av den strypa råoljetillförseln. Vitrysslands hårdvalutaintjäning sker främst genom raffinering och vidareexport av den råolja som köps av Ryssland. Nyligen tvingades landet låna hårdvaluta av Ryssland och the Eurasian Fund for Stabilization and Development för att klara sina utlandsbetalningar. Vitryssland gör försök att minska beroendet av Ryssland och uttrycker regelbundet sin ovilja att behandlas som lydstat till Ryssland, bland annat genom att kritisera annekteringen av Krim. Presidenten försöker stärka det politiska- och ekonomiska förhållandet till EU och Kina. Förhoppningen är att Kinas satsning på den nya Sidenvägen skall gynna landet. Ryssland vill dock utöka samarbetet med Vitryssland, inte minst militärt genom att etablera en bas i landet. Cirka tio procent av befolkningen är etniska ryssar och landet ingår sedan länge i Rysslands intressesfär. I september 2017 genomför Vitryssland och Ryssland en storskalig gemensam militärövning.

VALUTARESERV (ANTAL MÅNADERS IMPORTTÄCKNING)

Valutareserven är på en mycket låg nivå
Källa: IMF WEO 2017

UTVECKLINGEN PÅ SIKT

Återhämtningen i den ryska ekonomin och ett högre pris på raffinerad olja jämfört med för några år sedan kommer att gynna Vitryssland. Priset är emellertid fortsatt lågt, vilket gör den vitryska ekonomin sårbar. Det stora antalet skuldtungda statliga bolag håller nere den långsiktiga tillväxten och omfattande privatiseringar kommer att behövas för att på allvar få fart på ekonomin. I dagsläget är en sådan privatiseringsreform osannolik. Historiskt har inflationen varit mycket hög och volatil. Vitryssland brottas med flera strukturella problem, inklusive en minskande och snabbt åldrande befolkning. Frånsett torv och pottaska är naturtillgångarna begränsade. Jordbruksarealerna är stora och bördiga, men på grund av Tjernobylyckan (1986) ligger stora arealer fortfarande i träda.

Beroendet av Ryssland utgör en betydande sårbarhet, politiskt såväl som ekonomiskt. Mer än 50 procent av landets import sker från Ryssland och utgörs i huvudsak av råolja till kraftigt subventionerat pris. Råoljan raffinerar i Vitryssland och vidareexporteras sedan främst till Storbritannien och Ukraina, vilket ger viktig intjäning av hårdvaluta. I längden utgör det en mycket riskfylld tillväxtmodell för Vitryssland då den bygger på fortsatta ryska subventioner. Cirka 40 procent av Vitrysslands export går till Ryssland, främst i form av fordon och konsumtionsvaror. Vitryssland är medlem i tullunionen Eurasian Economic Union (EAEU) tillsammans med Armenien, Kazakstan, Kirgizistan och Ryssland. Utrikespolitiskt försöker Vitryssland balansera relationen med Ryssland mot EU:s krav på bland annat utökade mänskliga rättigheter och demokrati. Relationen till väst är generellt sett ansträngd.

Inrikespolitiskt för Lukasjenko ett auktoritärt styre med hög maktkoncentration kring presidenten. Oppositionen är svag och oorganiserad. Politiska protester slås ned hårt. EU har infört vapenembargo mot Vitryssland och sanktioner är riktade mot vissa personer med ansvar för fall av försvinnanden, valfusk, repressiva åtgärder mot opposition och civilsamhälle, samt allvarliga brott mot mänskliga rättigheter. Sanktionerna omfattar också personer och företag som gynnas av eller stödjer Lukasjenkoregimen, exempelvis genom finansiering. Presidenten är 61 år och kan potentiellt fortsätta leda landet under en lång tid framöver. Stor politisk osäkerhet kommer dock råda den dag Lukasjenko på något sätt förlorar makten.

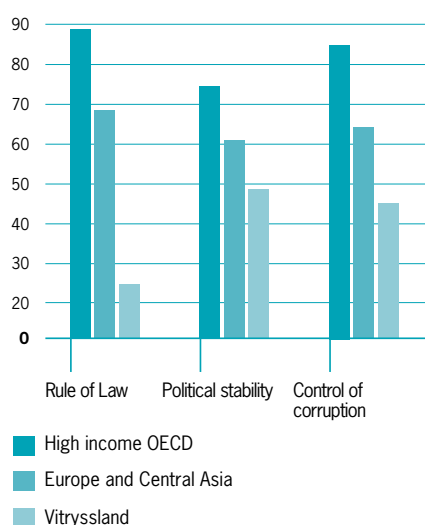
Den externa positionen är svag med ett bytesbalansunderskott på 4,3 procent av BNP. Historiskt sett har bytesbalansen varit extremt instabil. Trenden är positiv, men ett fortsatt bytesbalansunderskott på strax under fem procent är att vänta även på längre sikt. Utländska direktinvesteringar på cirka tre procent av BNP och lån används för att täcka underskottet. Mer än hälften av de utländska direktinvesteringarna kommer från Ryssland. Utlandsskulden har stigit kraftigt under de senaste åren och motsvarar drygt 80 procent av BNP 2017.

Cirka hälften av skulden är offentlig. Den vitryska rubeln är volatil och troligtvis övervärderad samtidigt som valutareserven är mycket låg och minskande. År 2015 övergick Vitryssland från så kallad crawling peg, vilket innebär att valutan gradvis tillåts att depreciera, till delvis flytande växelkurs. Det gör valutan potentiellt mer volatil än tidigare. Bedömningen är att tillgången på hårdvaluta kommer vara mycket begränsad under en överskådlig tid framöver. IMF beräknar att valutareserven kommer att motsvara i genomsnitt 1,5 månaders importtäckning fram till 2021.

Statsbudgeten visar ett måttligt underskott på cirka tre procent av BNP samtidigt som statsskuldnivån är förhållandevis låg, men stigande. Idag motsvarar den drygt 50 procent av BNP, men förväntas stiga till strax under 70 procent år 2020. Ränteutgifterna är låga i förhållande till statens inkomster, mellan fem och åtta procent. En stor del av den externa statsskulden utgörs av mjuka lån från Ryssland. Vitryssland lånar även av Eurasian Development Bank (EDB), där Ryssland har stort inflytande, och av IMF som har en stand-by-facilitet på plats, men inget utökat program.

Banksektorns stabilitet har minskat under det senaste året. Andelen dåliga lån närmar sig femton procent och är troligtvis underskattade enligt IMF. Kapitaltäckningsgraden på cirka 16 procent är god men sjunkande. Sannolikheten för statstöd är hög, vilket minskar risken i banksystemet, men samtidigt är statens möjligheter att ge stöd begränsad givet de ansträngda statsfinanserna. Den stora exponeringen mot ineffektiva statliga bolag – cirka 60 procent av lånen - utgör en risk. En stor andel av insättningarna är i amerikanska dollar, vilket gör banksystemet känsligt för valutakursfluktuationer. Dessutom är bankernas likvida dollartillgångar låga, vilket minskar banksystemets stabilitet. Låg efterfrågan på banklån gör att likviditeten för närvarande är hög.

AFFÄRSMILJÖ

Ranking mellan 0 (sämst) och 100 (bäst)

Källa: Världsbanken

AFFÄRSMILJÖN

Vitryssland återfinns på plats 37/190 i Världsbankens Doing Business Index 2017, vilket är en kraftig förbättring jämfört med tidigare år och en hög placering jämfört med andra ekonomier i regionen. Ökad tillgång på elektricitet är den främsta orsaken till förbättringen. Regleringsmiljön är särskilt stark vad gäller registrering av egendom, elektricitet, upprätthållande av kontrakt, byggtillstånd, internationell handel och start av företag. Vad gäller tillgången på krediter, skatter och insolvensförfaranden placerar sig landet sämre. En stark regleringsmiljö innebär dock inte nödvändigtvis att affärsklimatet är gynnsamt i praktiken. Den statliga dominansen inom ekonomin utgör en reell utmaning för det privata näringslivet. Statliga företag åtnjuter subventionerade lån och monopol, vilket skapar en ojämn konkurrenssituation där privata företag är förlorarna. Korruptionen är hög och rättssystemet förhållandevis politiserat och svagt. I Transparency Internationals Corruption Perception Index återfinns Vitryssland på plats 76/176, vilket är mer än femtio platser före Ukraina och Ryssland men betydligt efter de baltiska staterna.

Den mycket begränsade tillgången på hårdvaluta utgör en allvarlig transfereringsrisk i handeln med Vitryssland. Landet har visserligen ratificerat IMF:s artikel VIII om fri valutakonvertibilitet men trots det förekommer valutarestriktioner. Företag som exporterar från Vitryssland är enligt lag förbundna att växla in 20 procent av intjäningen av utländsk valuta, vilket ökar bristen på hårdvaluta hos företagen och därmed också transfereringsrisken där de är köpare. Tillfälliga förbud mot valutaväxling på OTC-marknaden har dessutom förekommit, vilket ytterligare ökar risken. Lokala redovisningsregler tillämpas och skiljer sig i vissa avseenden från IFRS.